

YTTRANDE

Regionsjukvårdsstaben
Eva-Lena Zetterlund

2025-09-01

Dnr: RÖ 2025/3384

Till Socialstyrelsen

Dnr: 5.3-133/2025

NHV-remiss@socialstyrelsen.se

Yttrande från Sydöstra sjukvårdsregionen över remissförslag från Socialstyrelsen avseende flera sakkunniggruppers genomlysning inför beslut av nationell högspecialiserad vård.

Region Östergötland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län och Universitetssjukhuset i Linköping har beretts möjlighet att svara på sakkunniggruppers underlag inom områdena:

28314/2024 Endokrin oftalmopati
17600/2023 Komplicerade fistlar i perifera luftvägarna
24886/2024 Trakealkirurgi

Regionerna har valt att yttra sig gemensamt inom ramen för samverkan i den Sydöstra sjukvårdsregionen. Samråd har skett med den medicinska fakulteten på Linköpings universitet och det finns en samsyn mellan parterna vad gäller yttrandet.

Efter beredning inom berörda regionalt programområde (RPO) samt en övergripande analys av systemeffekter inom Sydöstra sjukvårdsregionen lämnas svar per område enligt följande.

Angelica Katsanidou

Fredrik Sjöstrand

Rachel De Basso

Ordförande i SVN
Region Kalmar län

Vice ordförande i SVN
Region Östergötland

Vice ordförande i SVN
Region Jönköpings län

Regionsjukvårdsstaben
Eva-Lena Zetterlund

2025-09-01

Dnr: RÖ 2025/3384

Till Socialstyrelsen
Dnr: 5.3-133/2025
NHV-remiss@socialstyrelsen.se

Yttrande inför beslut om nationell högspecialiserad vård – Endokrin oftalmopati

Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Östergötland och Universitetssjukhuset i Linköping har fått möjlighet att yttra sig om sakkunniggruppens beslutsunderlag för området Endokrin oftalmopati.

Regionerna har valt att yttra sig gemensamt inom ramen för samverkan i den Sydöstra sjukvårdsregionen. Beredningen av ärendet och en övergripande analys av systemeffekter har skett med stöd av regionalt programområde Endokrina sjukdomar, Ögonsjukdomar, Barn och ungdomars hälsa och Öron- näs- och halssjukdomar. Samråd har skett med den medicinska fakulteten på Linköpings universitet och det finns en samsyn mellan parterna vad gäller yttrandet.

Remissynpunkter

Diarienummer och vårdområde:
28314-2024 Endokrin oftalmopati

Remissinstanser:

RPO SÖSR Endokrina sjukdomar
RPO SÖSR Ögonsjukdomar
RPO SÖSR Barn och ungdomars hälsa
RPO SÖSR Öron- näs- och halssjukdomar

Förslag till definition och avgränsningar

- ☐ Tillstyrker
- ☒ Tillstyrker med synpunkter
- ☐ Tillstyrker inte

Sydöstra sjukvårdsregionen tillstyrker definitionen av patienter som ska bedömas och behandlas vid NHV-enhet för endokrin oftalmopati, såväl punkt 1 som punkt 2. Vissa synpunkter finns däremot på beskrivningen av flödet av det medicinska omhändertagandet.

Under stycket Sammanvägd bedömning, sidan 3, andra stycket står: ”Koncentrationen förutsätter att patienter som, efter bedömning på sjukvårdsregional konferens, har behov av ytterligare kompetens ska hanteras inom den nationella multidisciplinära konferensen (MDK) för punkt 1”. Även om formuleringen under stycket Definition, sidan 4 tydligt beskriver att patienten ska remitteras till NHV-enhet kan man här (och även i andra formuleringar i dokumentet) få uppfattningen att patienten, efter bedömning vid sjukvårdsregional MDK, ska *remitteras till nationell MDK* då fullgott resultat inte uppnåtts. Om det är så förslaget menar

så behöver flödet förtydligas. Förfaringssättet är i så fall inte i linje med andra NHV-tillstånd där patienten istället *remitteras till NHV-enhet* för att sedan vid behov diskuteras vid nationell MDK (som NHV-enheterna skapar tillsammans).

Det aktuella förslaget för NHV Endokrin oftalmopati utgår från den regionala nivåstruktureringen och vårdinsatser som följer det nationella vårdprogrammet för hypertyreos som nuvarande och önskvärd praxis. I förslaget under Nulägesbeskrivning, sidan 7 står det: "Ett tätt samarbete mellan endokrinologer och ögonspecialister behövs både på vårdnivå B och C – men framförallt är det viktigt med ett tätt samarbete på vårdnivå C kring fallen med medelsvår, svår eller synhotande sjukdom". Det är i praktiken inte rimligt att diskutera alla patienter med medelsvår endokrin oftalmopati på sjukvårdsregionalt MDK, det är för många patienter och de kan ofta handläggas på nivå B. Det är osäkert om detta har betydelse för NHV-förslaget men behöver ändå påpekas eftersom förslaget vilar på vårdprogrammet som grund.

Sydöstra sjukvårdsregionen instämmer i att de synhotande formerna av endokrin oftalmopati bör utredas och behandlas på nivå C men efter eventuell kirurgi på NHV-enhet och beslut om fortsatt medicinsk behandling med immunhämmande läkemedel kan den rimligen av praktiska skäl behöva ges på hemortssjukhuset.

Akutkontakt med NHV-enhet och snabb handläggning av remisser behöver beröras i förslaget. Patientens vårdflöde är i dagsläget ofta att det behövs snabbare bedömningar än att man kan invänta en regional MDK med 1-2 månaders mellanrum. Så rimligen efter diskussion med vårdnivå C tas det beslut om omhändertagande sjukvårdsregionalt alternativt vidareremittering och remissmottagnade NHV-enhet behöver då ta beslut om hur akut frågeställningen är och om det kan vänta (och lämpar sig för en nationell MDK) eller bedömning och eventuell behandling behöver göras tidigare på aktuell NHV-enhet.

Det låter rimligt att de medicinska och kirurgiska NHV-enheterna är samlokaliserade åtminstone på något ställe i Sverige då det erfarenhetsmässigt ger bra förutsättningar för gemensam utveckling av vård för gemensamma patientgrupper, men samlokalisering bedöms inte avgörande om nationell MDK kan uppbyggas till ett bra forum och ge liknande vinster.

Förslag till antal enheter

- ☒ Tillstyrker
- ☐ Tillstyrker med synpunkter
- ☐ Tillstyrker inte

Sydöstra sjukvårdsregionen tillstyrker förslaget till antal enheter.

Särskilda villkor

Möjlighet att ta emot patienter akut på NHV-enhet behöver tydliggöras ytterligare.

Konsekvensanalys

Kirurgisk behandling vid svår endokrin oftalmopati rör sig om få patienter och är redan nivåstrukturerad till ett fåtal ställen i Sverige. Däremot medelsvår endokrin oftalmopati är mer vanligt förekommande där lokal kompetens är viktig för diagnostik och snabb

behandlingsstart av läkemedel. Vid centralisering av den medicinska behandlingen med immunhämmande läkemedel riskerar denna fördröjas av praktiska skäl med långa resor som i sig kommer bli jobbiga för patienterna som redan har svårt att vistas i solljus och blåst och där ögonvila är viktigt. Förefaller orimligt att man ska åka långa sträckor för veckovisa läkemedelsinfusioner av glukokortikoider eller andra immunhämmande läkemedel som redan används för andra indikationer inom rutinsjukvården.

Behov av ett nationellt kvalitetsregister är stort då det vetenskapliga underlaget för flera nya immunhämmande och existerande immunbehandlingar är bristfällig.

Regionsjukvårdsstaben
Eva-Lena Zetterlund

2025-09-01

Dnr: RÖ 2025/3384

Till Socialstyrelsen
Dnr: 5.3-133/2025
NHV-remiss@socialstyrelsen.se

Yttrande inför beslut om nationell högspecialiserad vård – Komplicerade fistlar i perifera luftvägarna

Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Östergötland och Universitetssjukhuset i Linköping har fått möjlighet att yttra sig om sakkunniggruppens beslutsunderlag för området Komplicerade fistlar i perifera luftvägarna.

Regionerna har valt att yttra sig gemensamt inom ramen för samverkan i den Sydöstra sjukvårdsregionen. Beredningen av ärendet och en övergripande analys av systemeffekter har skett med stöd av regionalt programområde Lung- och allergisjukdomar, Kirurgi och plastikkirurgi, PIVOT och Medicinsk diagnostik. Samråd har skett med den medicinska fakulteten på Linköpings universitet och det finns en samsyn mellan parterna vad gäller yttrandet.

Remissynpunkter

Diarienummer och vårdområde:

117600-2023 Komplicerade fistlar i perifera luftvägarna

Remissinstanser:

SÖSR RPO Lung- och allergisjukdomar
SÖSR RPO Kirurgi och plastikkirurgi
SÖSR RPO PIVOT
SÖSR RPO Medicinsk diagnostik

Förslag till definition och avgränsningar

- ☒ Tillstyrker
- ☐ Tillstyrker med synpunkter
- ☐ Tillstyrker inte

Sydöstra sjukvårdsregionen tillstyrker förslaget till definition och avgränsningar.

Förslag till antal enheter

- ☒ Tillstyrker
- ☐ Tillstyrker med synpunkter
- ☐ Tillstyrker inte

Sydöstra sjukvårdsregionen tillstyrker förslaget till antal enheter.

Regionsjukvårdsstaben
Eva-Lena Zetterlund

2025-09-01

Dnr: RÖ 2025/3384

Till Socialstyrelsen
Dnr: 5.3-133/2025
NHV-remiss@socialstyrelsen.se

Yttrande inför beslut om nationell högspecialiserad vård – Trakealkirurgi

Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Östergötland och Universitetssjukhuset i Linköping har fått möjlighet att yttra sig om sakkunniggruppens beslutsunderlag för området Trakealkirurgi.

Regionerna har valt att yttra sig gemensamt inom ramen för samverkan i den Sydöstra sjukvårdsregionen. Beredningen av ärendet och en övergripande analys av systemeffekter har skett med stöd av regionalt programområde Öron- näs- och halssjukdomar och Kirurgi och plastikkirurgi. Samråd har skett med den medicinska fakulteten på Linköpings universitet och det finns en samsyn mellan parterna vad gäller yttrandet.

Remissynpunkter

Diarienummer och vårdområde:

24886-2024 Trakealkirurgi

Remissinstanser:

SÖSR RPO Öron- näs- och halssjukdomar
SÖSR RPO Kirurgi och plastikkirurgi

Förslag till definition och avgränsningar

- ☒ Tillstyrker
- ☐ Tillstyrker med synpunkter
- ☐ Tillstyrker inte

Sydöstra sjukvårdsregionen har inga synpunkter på förslag på definition och avgränsningar.

Förslag till antal enheter

- ☒ Tillstyrker
- ☐ Tillstyrker med synpunkter
- ☐ Tillstyrker inte

Sydöstra sjukvårdsregionen har inga synpunkter på förslag till antal enheter.